

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

REZOLIUCIJA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITOS

2022 m. gegužės 9 d.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas, apsvarstęs Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitą,

konstatuodamas, kad XVIII Vyriausybės 2021 metų veiklos pagrindas yra ankstesniųjų metų pasiektos Lietuvos pažangos ir ankstesnių vyriausybių darbų tęstinumo rezultatas;

suprasdamas, kad Vyriausybė dirbo tebesitęsiančios COVID-19 bei V. Lukašenkos dirbtinai sukurtos nelegalios migracijos krizės sąlygomis, tačiau atkreipdamas dėmesį į pavėluotus Vyriausybės veiksmus, sprendžiant sienos su Baltarusija uždarymą, kurie lėmė didžiulį neteisėtų imigrantų skaičių Lietuvoje ir su tuo susijusius finansinius nuostolius. Pabrėždamas, kad netinkami Vyriausybės veiksmai organizuojant į Lietuvą patekusių migrantų apgyvendinimą, neefektyvus tam skirtų lėšų panaudojimas, nepagrįstas nevyriausybinių organizacijų veiklos ribojimas, vengimas bendradarbiauti su savivalda sukėlė žmogaus teisių pažeidimus, kursto ekstremistines nuostatas, savo ruožtu tai kelia naujas rizikas, susijusias su visuomenės saugumu, valstybės reputacija ir teisine atsakomybe;

apgailėstaudamas, kad skambiai įvardintos XVIII Vyriausybės reformos kaip „Mokesčių reforma“, „Ilgalaikės priežiūros paslaugų teikimo modelio sukūrimas“ ar „Valstybės tarnybos pertvarka“ vis atidedamos tolimesniam laikui;

atkreipdamas dėmesį, kad visuomenei svarbūs, dar praėjusioje kadencijoje ar šios pradžioje parengti socialinės srities įstatymų projektai, reglamentuojantys asmeninio asistento paslaugas, apsaugą nuo smurto artimoje aplinkoje, vaiko priežiūros išmokas, būsto šildymo kompensacijas, šalpos išmokas lengvą negalią turintiems ir kt., Seimui pateikiami svarstyti ženkliai vėluojant taip sukuriant įtampą visuomenėje ir keliant grėsmę jų įgyvendinimui laiku;

akcentuodamas, kad pateikti siūlymai papildomai indeksuoti pensijas yra nepakankami, vertinant išaugusią infliaciją ir valstybės galimybes, o mažo stažo įtakos pensijos dydžiui

panaikinimas bei spartesnis individualios nei bendrosios pensijų dalies indeksavimas tarp senjorų kuria socialinį neteisingumą ir socialinę atskirtį;

įvertindamas, kad Vyriausybės 2021 m. veiklos ataskaitoje prioritetu išskirta vienišiemis asmenims skiriamų išmokų sistema įgyvendinta daug vėliau ir ženkliai mažesnėmis išmokomis negu buvo duoti politiniai pažadai rinkimų metu ir įsipareigota Vyriausybės programoje;

pabrėždamas, kad Vyriausybė turi laikytis „Susitarimo dėl švietimo“ tikslų, deklaruojančių bendrą veikimą vardan švietimo ir įpareigojančių įgyvendinti tarppartinės atsakomybės už Lietuvos švietimą principą, ragindamas atsisakyti „Tūkstantmečio mokyklų“ ir „Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių“ nuostatų, kurios sudaro prielaidas susiaurinti savivaldybių savarankiškumą, mažina galimybes visoms šalies mokykloms suteikti kokybišką ugdymą visiems Lietuvos vaikams. Pabrėždamas, kad Vyriausybė ilgą laiką „Tūkstantmečio mokyklų programą“ ir EdTech projektą vadinusi tik savanoriškais pagrindais paremtais projektais, kuriuose, jei to nori, gali dalyvauti mokyklos ir savivaldybės, ataskaitoje jau vadina reformomis. Tokiu būdu klaidinama šalies visuomenė, pripažįstama, kad nepaisoma bendruomenių nuomonės, o įgyvendinimas yra privalomas visiems;

įvertindamas, kad švietimo sistemoje inicijuojama ir vykdoma bendrojo ugdymo mokyklų, profesinio mokymo įstaigų ir kolegijų tinklų pertvarka nepagrįsta aiškiais kriterijais ir išsamia analize, racionalumo ir veiklos kokybės požiūriu, nepalankiai vertinama dalykinių mokytojų asociacijų ir ekspertų dėl nepakankamai artikuliuoto pasirengimo įgyvendinti įtraukijį ugdymą mokymo įstaigose, pažymėdamas, kad tokios pertvarkos privalo būti peržiūrėtos tikslo – rezultato paradigmoje;

atkreipdamas dėmesį, kad Vyriausybės ataskaitoje skambiai įvardintos Greitosios medicinos pagalbos reformos teisinį pagrindą sukūrė ne Vyriausybė, bet Seimo nariai, o parengti sveikatos sistemos reformos įstatymų projektai užprogramuoja ne progresą, o grįžimą prie sovietinės sveikatos priežiūros sistemos, nes pirminės sveikatos priežiūros ir stacionarinės priežiūros struktūrinė integracija neatlaiko jokios kritikos;

akcentuodamas, kad Vyriausybė vykdė nenuoseklų COVID-19 pandemijos valdymą, pažymėdamas, kad tai supriešino visuomenę ir sukėlė papildomas grėsmes ir taip blogėjusiai vaikų vakcinacijai skiepij kalendoriuje esančiomis vakcinomis;

pažymėdamas, kad aplinkos apsaugos sistemoje nėra įgyvendinami visuomenei reikalingi sprendimai, kad Vyriausybės numatyti susitarimai, strategijos, veiksmų planai dėl miškų politikos, perėjimo prie žiedinės ekonomikos, klimato kaitos priemonių ir pan. nėra parengti bei neskiriamas tinkamas dėmesys taršos mažinimui, kad nesprenžiamos aplinkosaugos sistemos organizacinės struktūros, funkcijų dubliavimo, pareigūnų aprūpinimo darbo priemonėmis užtikrinimas ir darbo užmokesčio peržiūrėjimas, neskiriamas būtinas dėmesys korupcijos mažinimui ir STT rekomendacijų įgyvendinimui aplinkosaugos srityje;

atkreipdamas dėmesį, kad ataskaitoje Vyriausybė besigirdama daug nuveikusi teisėsaugos srityje - padidinusi notaro paslaugų prieinamumą (pradėtos teikti nuotoliniu būdu), baudžiamojo proceso viešumą (numatyta nuotolinio baudžiamojo proceso galimybė) ir t.t. - , pamiršta paminėti, kad šie ir kiti projektai buvo pateikti dar praeitos XVII Vyriausybės;

pabrėždamas, kad Vyriausybė, atsižvelgdama į Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos bei Europos Tarybos rekomendacijas ir Vyriausybės programoje įtvirtintus įsipareigojimus turi suteikti lankstesnes galimybes savivaldybėms skolintis lėšų investiciniams projektams, pasigedamas Vyriausybės dėmesio Regionų plėtros įstatymo įgyvendinimui ir regionų plėtrai (pavyzdžiui, savivaldybėms nėra skirta pagal įstatymą numatyta 200 mln. eurų suma) ir atkreipdamas dėmesį, kad regionų ekonominiai ir socialiniai skirtumai yra didesni nei ES vidurkis ir pastaraisiais metais tik didėja, kad gyventojų skaičius regionuose sparčiai mažėja dėl mažėjančių galimybių gauti kokybiškas viešąsias paslaugas ir nepakankamo investicijų pritraukimo;

pastebėdamas, kad kaimo plėtrai ir žemės ūkio sektoriui, kuris turi užtikrinti gyventojų aprūpinimą savos gamybos saugiu ir kokybišku maistu, Vyriausybės ataskaitoje neskiriamas deramas dėmesys, o apsiribojama tik keliais deklaratyviais Žemės ūkio ministerijos darbais, be konkrečių rezultatų ir perspektyvinių įžvalgų, stabdančių vis labiau blogėjančią situaciją žemės ūkyje;

atsižvelgdamas, kad Vyriausybė nesiima reikiamų politinių, teisinių ir diplomatinių priemonių ekonominiams santykiams su Kinija ir verslo patirtos žalos mažinimui bei nesprenžia problemas dėl sumažėjusios Klaipėdos jūrų uosto krovos ir Lietuvos geležinkelių pervežimų, atkreipia dėmesį į galimai darbo neteksiančius darbuotojus ir ekonominius nuostolius;

atkreipdamas dėmesį, kad tiek Valstybės kontrolė, tiek Europos Komisija pabrėžė, kad perteklinis einamųjų išlaidų augimas Lietuvoje yra didžiausias euro zonoje ir Europos Sąjungos šalyse, ragindamas Vyriausybę neatidėlioti ir parengti detalų planą, kuriame būtų numatyti išaugusiems valstybės finansiniams įsipareigojimams dengti būtini papildomi ilgalaikiai pajamų šaltiniai, leisiantys ilgalaikėje perspektyvoje subalansuoti viešuosius finansus;

pritardamas, kad Vyriausybės veiklos ataskaitoje taip pat turi būti aptarti ir artimiausio laikotarpio Vyriausybės veiklos prioritetai, tačiau atkreipdamas dėmesį į tai, kad tęsiantis atvirai Rusijos karinei invazijai į Ukrainą bei taikant ekonomines sankcijas Rusijai ir jos sąjungininkei Baltarusijai, Vyriausybė savalaikiai neįvertino didelio energetikos kainų augimo pasaulinėje rinkoje ir iškilusių grėsmių Lietuvos ekonomikai bei gyventojų finansinei ir socialinei padėčiai, o Energetikos kaštų amortizavimo ir socialinių infliacijos pasekmių mažinimo sprendimus pateikė vėluodama;

konstatuodamas, kad XVIII Vyriausybės 2021 m. veiklos ataskaitoje trūksta objektyvumo įvardinant ir įvertinant Vyriausybės veiklos nesėkmes bei atkreipdamas dėmesį į Valstybės kontrolės išvadą, kad Vyriausybės ataskaita nėra išsami ir tiksli, kad joje aprašomi ne visi atlikti darbai ir pasiekti rezultatai, taip pat nenurodomi vėluojantys ar neatlikti darbai, nenurodomos vėlavimo

priežastys, o tai nesudaro sąlygų tinkamam visuomenės informuotumui užtikrinti ir efektyviai parlamentinei kontrolei vykdyti dėl vėluojamų įgyvendinti darbų ir jų įtakos šalies ekonominei ir politinei situacijai;

n u t a r i a **nepritarti** Vyriausybės 2021 m. veiklos ataskaitai.

Seimo pirmininkė

Viktorija Čmilytė-Nielsen

Teikia Seimo nariai, opozicinių frakcijų seniūnai:

Linus Kukuraitis

Aušrinė Norkienė

Gintautas Paluckas

Viktoras Fiodorovas

Jonas Piskus